

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP.020.6.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy
oraz ustawy - Prawo przedsiębiorców.**

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Robert Warwas.

Zastępca Przewodniczącego Komisji

(-) Urszula Augustyn

USTAWA

z dnia 2024 r.

o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców

Art. 1. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2022 r. poz.1614 oraz z 2023 r. poz. 1523) w art. 24 uchyla się ust. 3–7.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) w art. 65 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2022 r. poz.1614 oraz z 2023 r. poz. 1523).”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP IX Kadencji na petycję Nr BKSP-144-IX-626/22, skierowaną do Sejmu RP przez Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, którą Komisja uznała za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest dokonanie zmian w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy oraz w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, mających na celu uproszczenie i ujednolicenie procedur kontroli przedsiębiorców i innych pracodawców, realizowanych przez różne państwowe instytucje kontrolne.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana, oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Zakresem działania Państwowej Inspekcji Pracy objęto wszystkich pracodawców, jednak w przypadku, gdy kontrola ma dotyczyć przedsiębiorców w aktualnym stanie prawnym, postanowienia art. 24 ust. 3–7 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy obligują inspektorów pracy do okazania osobie reprezentującej podmiot kontrolowany, poza legitymacją służbową, także upoważnienia do kontroli. Obowiązek ten nałożono na inspektorów pracy w 2004 r. Wcześniej kontrola wszystkich podmiotów odbywała się po okazaniu legitymacji służbowej. Do kontroli pracodawców nieposiadających statusu przedsiębiorców wystarczające jest nadal okazanie przez inspektora pracy osobie reprezentującej taki podmiot jedynie legitymacji służbowej.

Autorzy petycji wskazali, że już z samej dyspozycji art. 24 ust. 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wynika, że legitymacja służbowa inspektora pracy potwierdza jego tożsamość i uprawnienia, co oznacza, że sam ustawodawca nie wprowadził w tej materii żadnych ograniczeń. Ten przepis może wskazywać na bezprzedmiotowość regulacji art. 24 ust. 3–7, może jednak także oznaczać, że ta

regulacja wprowadza większe ograniczenia swobody przeprowadzania kontroli u przedsiębiorców.

W uzasadnieniu petycji przywołano także art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy i stwierdzono, że podmiot mający być objęty kontrolą wskazywany jest w planie pracy sporządzanym przez inspektora pracy. Plan ten podlega uprzedniemu zatwierdzeniu przez właściwego inspektora pracy. Wskazano na wynikające z art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy kompetencje okręgowego inspektora pracy w zakresie nadzoru, koordynacji i podziału zadań inspektorów pracy. Z ustawy nie wynika jednak bezpośrednia zależność między planem pracy a kontrolą konkretnego zakładu pracy. Komisja podziela opinię wnioskodawców, że w tym zakresie występuje w ustawie sprzeczność.

Komisja uznała, że o ile sytuacja, która miała miejsce prawie dwadzieścia lat temu, gdy podejmowano decyzję o zróżnicowaniu procedur kontrolnych wobec przedsiębiorców, wobec pozostałych pracodawców była uzasadniona, to obecnie brak jest uzasadnienia merytorycznego do zróżnicowanego traktowania pracodawców.

Projektowana ustawa wprowadza także zmianę w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, mającą na celu wskazanie, że przepisów rozdziału 5 tej ustawy („Ograniczenia kontroli działalności gospodarczej”) nie stosuje się do kontroli prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

3. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczym skutkiem społecznym i prawnym projektowanej ustawy będzie stosowanie przez Państwową Inspekcję Pracy jednakowych procedur kontrolnych wobec wszystkich pracodawców. Wprowadzenie zmian powinno także usprawnić i odbiurokratyzować proces kontrolny, przez to pozytywnie wpływając na realizację zadań PIP, w tym na zwiększenie możliwości prowadzenia działań kontrolnych.

Za pozytywny skutek finansowy projektowanej ustawy, wynikający z uproszczenia i odbiurokratyzowania procesów kontrolnych, należy uznać zwiększenie możliwości kontrolnych Państwowej Inspekcji Pracy, a tym samym

bardziej efektywne wykorzystanie środków finansowych przeznaczanych przez państwo na działania kontrolne w obszarze stosunków pracy.

Ze względu na swój charakter i ograniczony zasięg ustawa nie wywoła skutków gospodarczych, może mieć pewien wpływ na działalność podmiotów gospodarczych (w tym mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców). W przypadku podmiotów przestrzegających przepisów w zakresie zatrudniania pracowników ten wpływ może być pozytywny, poprzez odbiurokratyzowanie procedur kontrolnych. W przypadku przedsiębiorców – pracodawców naruszających prawa pracowników projektowana ustawa zwiększy skuteczność działań kontrolnych ze strony Państwa.

Z uwagi na to, że projekt ustawy nie zawiera przepisów regulacyjnych ani przepisów określających wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, przepis art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu nie znajduje zastosowania.

4. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

Projektowana ustawa nie wymaga zmiany aktów wykonawczych.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 27 maja 2024 r.

BEOS-WPEiM-1102/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIA SZCZEGÓŁNIE

L.dz. 25.11.2024.2024.2024 (2)

Data wpływu 28.05.2024

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Robert Warwas)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy¹ (dalej: u.P.I.P.) oraz ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców² (dalej: u.P.p.).

Zmiana u.P.I.P. dotyczy procedury przeprowadzenia kontroli przestrzegania przez przedsiębiorcę przepisów prawa pracy (uchylane ust. 3-7 w art. 24 u.P.I.P.). Projekt przewiduje zniesienie obowiązku okazania przedsiębiorcy upoważnienia do przeprowadzenia takiej kontroli. Stosownie do nowelizacji kontrola będzie przeprowadzana po okazaniu legitymacji służbowej potwierdzającej tożsamość i uprawnienia inspektora pracy lub innego upoważnionego pracownika Państwowej Inspekcji Pracy. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym kontrolę przedsiębiorcy przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej i upoważnienia do jej przeprowadzenia.

Zmiana u.P.p. dotyczy rozszerzenia zakresu przedmiotowego wyłączenia stosowania rozdziału 5 tej ustawy (art. 45-65) określającego zasady ograniczenia kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców. Zgodnie z nowelizacją przepisy rozdziału 5 u.P.p. nie będą stosowane do kontroli przeprowadzanej na podstawie u.P.I.P. (dodawany pkt 4 w art. 65 u.P.p.).

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 97.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 236.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Przedmiot komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

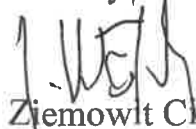
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

Warszawa, 27 maja 2024 r.

BEOS-WPEiM-1103/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120.2024.2024

Data wpływu 28.05.2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Robert Warwas) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy¹ (dalej: u.P.I.P.) oraz ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców² (dalej: u.P.p.).

Zmiana u.P.I.P. dotyczy procedury przeprowadzenia kontroli przestrzegania przez przedsiębiorcę przepisów prawa pracy (uchylane ust. 3-7 w art. 24 u.P.I.P.). Projekt przewiduje zniesienie obowiązku okazania przedsiębiorcy upoważnienia do przeprowadzenia takiej kontroli. Stosownie do nowelizacji kontrola będzie przeprowadzana po okazaniu legitymacji służbowej potwierdzającej tożsamość i uprawnienia inspektora pracy lub innego upoważnionego pracownika Państwowej Inspekcji Pracy. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym kontrolę przedsiębiorcy przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej i upoważnienia do jej przeprowadzenia.

Zmiana u.P.p. dotyczy rozszerzenia zakresu przedmiotowego wyłączenia stosowania rozdziału 5 tej ustawy (art. 45-65) określającego zasady ograniczenia kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorców. Zgodnie z nowelizacją przepisy rozdziału 5 u.P.p. nie będą stosowane do kontroli przeprowadzanej na podstawie u.P.I.P. (dodawany pkt 4 w art. 65 u.P.p.).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 97.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 236

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców **nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Konrad Kuszal

ekspert ds. legislacji

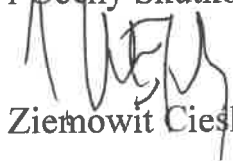
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

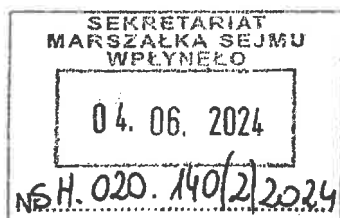

Ziemowit Cieslik

Warszawa, 3 czerwca 2024 roku

ZDG/DAiL/0289/06.24/BS

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

16 maja 2024 r. Sejmowa Komisja ds. Petycji przedłożyła projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców, który rażąco narusza interesy polskich przedsiębiorców i prowadzić może do poważnych konsekwencji dla polskiej gospodarki. Jako strona społeczna reprezentująca pracodawców, Pracodawcy RP przedkładają opinię do projektowanych zmian prawnych, prosząc o uwzględnienie poniższych uwag w toku dalszych prac legislacyjnych.

Uwagi do projektu ustawy

Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej jeszcze w lipcu 2022 r. złożyło do Sejmu petycję dotyczącą zmiany przepisów ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy polegającą na skreśleniu przepisów art. 24 ust. 3-7, a więc norm odnoszących się do obowiązku przedstawienia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli. W petycji podnoszono, że:

„[...] proponowane przez SIPRP zmiany mają na celu uproszczenie i ujednolicenie procedur kontroli poprzez zniesienie dodatkowych upoważnień do kontroli przedsiębiorców.”

Stowarzyszenie ponadto argumentuje, że:

„Nałożenie na organy PIP - inspektorów pracy obowiązku przedkładania upoważnień do kontroli jest nie tylko rozwiązaniem niestosowanym w żadnym z krajów Unii Europejskiej, ale zdecydowanie zbędnym – co wynika z postanowień art. 12 ust. 1 Konwencji nr 81 MOP, który zrównuje legitymację służbową inspektora pracy z pełnomocnictwem o jakim mowa w tym przepisie. Ponadto - co istotne - już z samej dyspozycji przepisu art. 24 ust. 2 ustawy o PIP wynika wprost, że legitymacja służbową inspektora pracy potwierdza jego tożsamość i uprawnienia, co oznacza, że sam ustawodawca nie wprowadził w tej materii żadnych ograniczeń.”

Zdaniem SIPRP okazanie upoważnienia do kontroli jest zatem swego rodzaju zbędnym obowiązkiem biurokratycznym, który jedynie przedłuża i komplikuje procedurę. Upoważnienie w przekonaniu Stowarzyszenia nie wnosi niczego nowego do procedury kontroli niż potwierdzenie tożsamości kontrolera i jego uprawnienia do przeprowadzenia kontroli, a taką funkcję pełni również okazanie legitymacji.

SIPRP pominęło jednak bardzo istotną kwestię, że upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, to niezwykle istotny dokument, który pomaga przedsiębiorcy poznać jego prawa i obowiązki oraz zaplanować pracę w firmie. Stowarzyszenie domaga się wykreślenia art. 24 ust. 3-7 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, który to przepis brzmi:

„3. Kontrolę przedsiębiorcy przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej i upoważnienia do jej przeprowadzenia.

4. Upoważnienie do przeprowadzania kontroli u przedsiębiorcy powinno zawierać następujące dane:

1) wskazanie podstawy prawnej przeprowadzenia kontroli;

2) oznaczenie organu kontroli;

3) imię i nazwisko, stanowisko służbowe osoby upoważnionej do przeprowadzenia kontroli oraz numer jej legitymacji służbowej;

4) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;

5) oznaczenie podmiotu objętego kontrolą;

6) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;

7) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;

8) pouczenie kontrolowanego podmiotu o jego prawach i obowiązkach;

9) datę i miejsce wystawienia upoważnienia.

5. Jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli u przedsiębiorcy, może być ona podjęta po okazaniu legitymacji służbowej. Kontrolowanemu należy niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia podjęcia kontroli, doręczyć upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawierające dane, o których mowa w ust. 4.

6. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli wydają Główny Inspektor Pracy i jego zastępcy oraz okręgowi inspektorzy pracy i ich zastępcy.

7. *Okręgowi inspektorzy pracy mogą upoważnić nadinspektorów pracy - kierowników oddziałów do wydawania upoważnień, o których mowa w ust. 3 i 5."*

W upoważnieniu znajdują się zatem bardzo istotne dla przedsiębiorcy informacje i nie jest ono ściśle biurowym obowiązkiem, który powielalby umocowanie do przeprowadzenia kontroli wynikające z faktu okazania legitymacji przez inspektora. Nie każda osoba prowadząca działalność gospodarczą, szczególnie niewielką firmę, ma wiedzę o przysługujących mu uprawnieniach. Przewidywana data zakończenia kontroli, czy przedmiot i jej zakres pomagają z kolei zaplanować pracę w firmie w taki sposób, aby prowadzona kontrola jej nie zakłócała.

Niestety, Sejmowa Komisja do Spraw Petycji nie tylko postanowiła przygotować projekt ustawy w tym zakresie, ale również wykroczyła poza postulaty SIPRP. W projekcie tym poza wykreśleniem art. 24 ust. 3-7 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy planowane jest wyłączenie kontroli Państwowej Inspekcji Pracy spod regulacji przepisów Prawa Przedsiębiorców dotyczących ograniczenia kontroli działalności gospodarczej (art. 45 do 65). Normy w tym zakresie są standardem, o który przedsiębiorcy walczyli przez wiele lat. Regulują one przebieg i czas trwania kontroli i dążą do ograniczenia jej uciążliwości dla prowadzenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji celu kontroli. Co niezwykle ważne, normy te dają także podstawę do uzyskania odszkodowania przedsiębiorcy, który poniósł szkodę na skutek wykonywania czynności kontrolnych z naruszeniem przepisów prawa. Przepisów tych nie stosuje się tylko w bardzo szczególnych wypadkach, np. do kontroli przeprowadzonej na podstawie przepisów Prawa atomowego, czy do kontroli celno-skarbowej. Niestety w opinii Komisji do Spraw Petycji z bardzo istotnych dla polskiego biznesu standardów kontrolnych należy wyłączyć również jedną z najpowszechniejszych kontroli, czy tą dokonywaną przez inspekcję pracy. Rozwiązanie takie oznaczałoby, że przepisy dotyczące prowadzenia kontroli w polskich firmach staną się w dużej mierze martwe, gdyż wyłączenia z zakresu ich stosowania nie byłyby wyjątkiem, a powszechną praktyką.

W praktyce inicjatywa Sejmowej Komisji do Spraw Petycji oraz z SIPRP mogą doprowadzić do wprowadzenia przepisów, które bardzo poważnie naruszają interesy przedsiębiorców. Proponowane zmiany prawne mogą doprowadzić do sytuacji, w których polskie firmy znów staną się całkowicie bezradne w obliczu maszyny państwowej, która w swoich działaniach pozostanie bezkarna, nawet gdy popełni poważny błąd. W przeszłości zdarzało się, że zarówno wielkie polskie firmy, jak i te najmniejsze upadały na skutek przedłużających się, uciążliwych kontroli, które w dodatku obarczone były licznymi błędami urzędników i często nie wykazywały żadnych naruszeń. Dlatego tak ważnym osiągnięciem było wypracowanie standardów kontrolnych, które obecnie mogą zostać podważone.

Wobec powyższego Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej apelują o odrzucenie projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Prawo przedsiębiorców złożonej przez Sejmową Komisję do Spraw Petycji w dniu 16 maja 2024 r. jako inicjatywy jednoznacznie szkodliwej dla polskiej przedsiębiorczości oraz całej gospodarki.

Z wyrazami szacunku

Prof. S. Gutierrez